

YÖRÜNGE

TÜRKÇE

5

Kitapta testlerin ilk sayfasında yer alan **Notlarım** soruların kolay çözülebilmesini sağlayan püf noktaları içerir.

Notlarım

Testlerin hemen ardından gelen **Uygulama** bölümleri öğrencinin konuyu tam olarak kavramasını sağlar.

Uygulamalar

Kitabın sonunda yer alan branş denemesi görevi gören **Denemeler**, tarama niteliğinde hazırlanmış olup bir önceki denemenin konularını içerir.

Denemeler

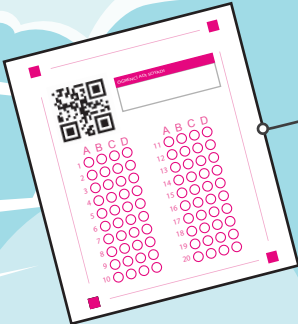
Tam hücreleme sistemi ile hazırlanan, nitelikli ve özgün sorulardan oluşan **Testler** bilgilerin pekiştirilmesini ve kalıcı öğrenmenin artırılmasını sağlar.

Testler

Her testte yer alan **QR kod ve mobil test** ile öğrenciler çözemedikleri soruların video çözümüne ulaşır.

Ünite Değerlendirme Testleri

Ünite sonlarında yer alan **Ünite Değerlendirme Testleri** öğrenciye, kazanımları birleştirerek yorumlamayı ve bilgiyi kullanmayı öğretir.

Yeni Müfredata Uygun

Tam Hücreleme Sistemi

Akıllı Tahtaya Uyumlu

Notlarım Sayısı

34

Soru Sayısı

630

Uygulama Sayısı

28

Deneme Sayısı

9

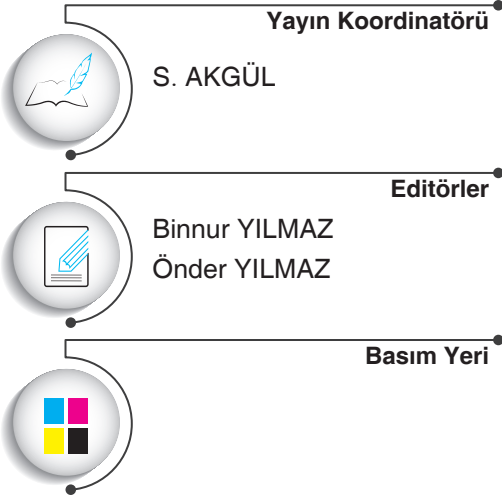
Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

200720 – B1

ISBN: 978 – 605 – 250 – ? – ?

www.dijitalim.com.tr

“Dijitalim” öğrenci veya öğretmen uygulamasını indirerek bütün soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

www.dijitalim.com.tr

DİJİTAL EĞİTİM PORTALIMIZA GİRİNİZ.

ÖĞRETMEN ÜYELİĞİ SEÇİMİ İLE SİSTEME ÜYELİK FORMUNU DOLDURUNUZ. SİSTEME GİRİŞ YAPARAK DİJİTAL İÇERİKLERİMİZİ İSTEDİĞİNİZ YERE İNDİREBİLİRSİNİZ. İNTERNETE BAĞLI OLSUN VEYA OLMASIN DİLEDİĞİNİZ PLATFORMLARDA İÇERİKLERİMİZİ KULLANABİLİRSİNİZ.

Test ve deneme oluşturmak için

70.000 soruluk

“SORU HAVUZU” muzdan yararlanabilirsiniz.

AKILLI TAHTAYA
UYUMLU

TAMAMEN ÜCRETSİZ İÇERİK

Konu Anlatımları

Benzer Sorular

Online Testler

Online Denemeler

İŞLEYEN ZEKA YAYINLARI

Ostim Mahallesi 1207. Sokak 3/ C-D Ostim / Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0312) 395 13 96 Fax: (0312) 394 10 04

Ön Söz

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım ve Sevgili Öğrenciler,

Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimiz çeşitli sınavlarla karşılaşmaktadır. Öğrencilerimizin bu süreci başarılı bir şekilde tamamlamalarında onlara destek olmak amacıyla “İşleyen Zeka Yayınları” olarak uzman bir kadroyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Yayın çalışmalarımızı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının yayımladığı öğretim programlarına göre hazırlıyoruz. İçeriklerimizi hazırlarken kazanım eksenli çalışıyor, sorularda tüm kazanımları işliyoruz. Kazanım dışında kalan içeriklere ve sorulara yayınlarımızda yer vermiyoruz. Müfredat değişikliklerini anında takip ederek ve yayınlarımızı sürekli güncelleyerek öğrencilere her zaman yeni müfredata göre sunuyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları” olarak yaptığımız ihtiyaç analizleriyle öğrencilerin farklı şekilde oluşan ihtiyaçlarını gidermek için ürün yelpazemizde birbirinden farklı çalışmalara yer veriyoruz. Bu kapsamda “konu testleri, yörünge soru bankaları, branş denemeleri, ritim son tur serisi ve kurumsal denemeler” gibi farklı yayınlarla karşınıza çıkıyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları”nın size en uygun ürününü seçerek sizler de başarıya emin adımlarla koşabilirsiniz. Başarı dileklerimizle...

S. AKGÜL
Yayın Koordinatörü

İçindekiler

1. Ünite

KELİMENİN ANLAMI VE YORUMU

Gerçek, Mecaz, Terim Anlamalı Kelimeler /	
Kelimeler Arası Anlam İlişkileri / Çok Anlamlılık	9
Deyimler ve Atasözleri	15
Söz Sanatları	21
Uygulama	23
Ünite Değerlendirme Testi	25

2. Ünite

CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU

Eş ve Yakın Anlamalı Cümleler, Cümle Oluşturma, Cümle Tamamlama	31
Cümleler Arası Anlam İlişkileri	33
Cümlede Kavramlar ve Duygular	37
Uygulama	39
Ünite Değerlendirme Testi	41

3. Ünite

PARAGRAFİN ANLAMI VE YORUMU

Paragrafta Yapı	47
Paragrafta Konu, Başlık ve Ana Düşünce	51
Paragrafta Yardımcı Düşünce	57
Uygulama	61
Ünite Değerlendirme Testi	63

4. Ünite

METİN TÜRLERİ / HİKÂYE UNSURLARI

Metin Türleri / Hikâye Unsurları	69
Uygulama	77

5. Ünite

SÖZEL YETENEK / MANTIK / MUHAKEME / AKIL YÜRÜTME

Sözel Yetenek / Mantık / Muhakeme / Akıl Yürütme	81
Uygulama	89

6. Ünite

GÖRSEL / GRAFİK / TABLO OKUMA

Görsel / Grafik / Tablo Okuma	93
Uygulama	101

İçindekiler

7. Ünite

KELİMENİN YAPISI

Kök / Ek	105
Yapım Ekleri	107
Uygulama	109
Ünite Değerlendirme Testi.....	111

8. Ünite

SES BİLGİSİ

Ses Bilgisi	117
Uygulama	123

9. Ünite

YAZIM KURALLARI

Yazım Kuralları	127
Uygulama	137

10. Ünite

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Noktalama İşaretleri.....	141
Uygulama	149

Denemeler	153
Cevap Anahtarı.....	189

YÖRÜNGE

KELİMENİN ANLAMI VE YORUMU

Gerçek, Mecaz, Terim Anımlı Kelimeler

Kelimeler Arası Anlam İlişkileri, Çok Anımlılık

Deyimler ve Atasözleri

Söz Sanatları

1. Ünite

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

	DOĞRU SAYISI	YANLIŞ SAYISI	NET SAYISI
1. Test			
2. Test			
3. Test			
4. Test			
5. Test			
6. Test			
7. Test			
Ünite Değerlendirme			

Sözcük	Anlam
	Karar verememek
	Yalın, sade, süssüz
	Rengi koyu olmayan, koyu karşıtı
	Hükümsüz kalmak, değerini yitirmek

Tabloda bazı sözcüklerin anlamları verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, anlamı verilen sözcüklerden biri olamaz?

1. A) Açık konuşmak gerekirse bu konuda size katılmıyorum.
B) Konuya nasıl giriş yapacağımı bir türlü kestiremiyorum.
C) İş yerinden izin alamayınca konser biletlerimiz yandı.
D) O kadar düz bir anlatımı var ki dinlerken uykumuz geldi.

2. Yüksek ısı derecesi, cisimlerin mekanik özelliklerine oldukça önemli bir etki yapar. Mesela çelikte sıcaklık arttıkça akma sınırı giderek düşer. 300 dereceden sonra bu sınır ortadan kalkar, çeliğin çekme mukavemeti ısı derecesi arttıkça azalır.

Bu metindeki kelimelerle ilgili,

1. "Artmak" kelimesinin zıt anlamlısı metinde verilmiştir.
2. "Isı derecesi" ifadesi terim anlamlıdır.
3. "Çelik" kelimesi metinde gerçek anlamda kullanılmıştır.
4. "Sıcaklık" kelimesi metinde mecaz anlamda kullanılmıştır.

yargılarından hangisi söylenemez?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

3. "Sözleri gayet açıkti, ne dediğini herkes anladı." **Bu cümlede altı çizili kelimenin cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisinde vardır?**

- A) Kapıyı ardına kadar açık bıraktı.
B) Benimle biraz daha açık konuşur musun?
C) Açık havada dolaşmak iyi geldi.
D) Annem açık renkli giysilerimi çamaşır makinesine atmış.

4.

Bu cümlelerde altı çizili kelimeler arasında bulunan anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde dile getirilmiştir?

- A) Sesteş kelimelerdir.
B) Yakın anlamlı kelimelerdir.
C) Eş anlamlı kelimelerdir.
D) Biri gerçek, diğeri terim anlamlı kelimelerdir.

Notlarım

- Olumsuzluk zıt anlam değildir. Örneğin "sevmek" kelimesinin zıddı "sevmemek" değil, "nefret etmek"tir.
- Bütün kelimelerin zıt anlamının olması şart değildir.

5.

Kelime	Eş Anlamlısı
Öğretmen	★
▲	Doktor
Veteriner	■

Bu tabloda sembollerle gösterilen yerlere sırasıyla hangi kelimeler yazılmalıdır?

	★	▲	■
A)	Öğretici	Tüccar	Hemşire
B)	Tüccar	Hemşire	Öğretici
C)	Muallim	Hekim	Baytar
D)	Hoca	Doçent	Doktor

6.

Yukarıda numaralanmış kitapların hangisinde verilen kelimeler anlam ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

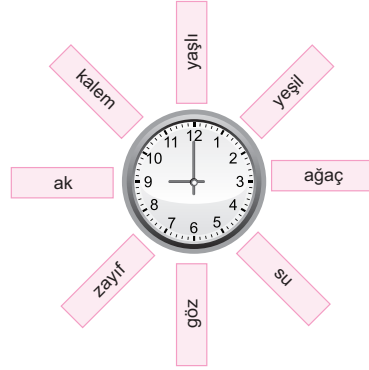
7.

- Arkadaşlarının hatalarını onların yüzlerine söylemelisin.
- Maçta ciddi bir darbe alınca burnundan ameliyat olmuş.
- Kaderin okkalı bir tokadını yemiş biri olarak söylüyorum sana.
- Öğretmenimiz ders anlatırken mutlaka sınıfta geziniyordu.

Yukarıda numaralanmış cümlelerdeki altı çizili kelimelerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8.

Dilimizde bazı kelimeler zıt anlama sahipken bazı kelimelerin zıt anlamı yoktur.

Yukarıdaki saatte akrep, günün hangi saatlerinde zıt anlamı olan kelimeleri gösterir?

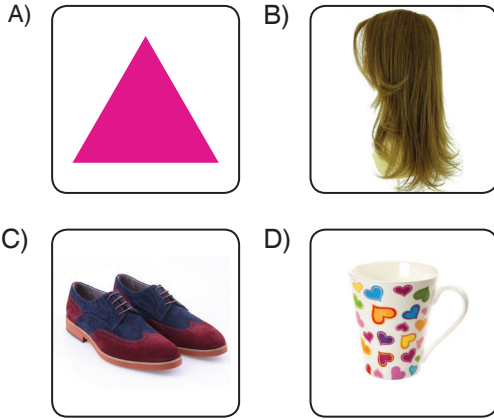
- A) 3'te, 6'da, 11'de
B) 1'de, 7'de, 3'te
C) 6'da, 5'te, 1'de
D) 7'de, 9'da, 12'de

1. İki kişinin dostluk kurmasının nedenleri sayısızdır. Oysa dünya yalnız sevgiyle, dostlukla güzelleşiyor. Ancak dostluk azalıyor çağımızda. Bir an dinleyin kendinizi, çevrenizdekilere bir bakın, bir deneyin dost bildiklerinizi. Göreceksiniz dost az, yok hatta, önemli olan şu, tek bir dostunuz varsa bilin değerini. Küçük çıkarlar, geçici amaçlar için bozuk para gibi harcamayın dostlarınızı.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu parçadaki altı çizili kelimelerden herhangi birinin eş anlam-lısı yoktur?

- A) Yeni okulumda, yeni arkadaşlarım olacağı için çok heyecanlıyım.
B) Ailemizin kıymetini bilmeli ve ailemizi hiçbir zaman üzmemeliyiz.
C) Ben bu konuda sadece yakınımıdaki insanlara güvenirim.
D) O, her zaman menfaatleri doğrultusunda hareket eder.

2. Aşağıdaki görsellerden hangisi terim anlam taşır?

4. Aşağıdaki görselde Güneş, zıt anlamlı kelimelerin yazılı olduğu gezegeni sisteminden atacaktır.

Buna göre Güneş, aşağıdaki gezegenlerden hangisini seçmelidir?

- A) Venüs B) Satürn
C) Jüpiter D) Plüton

3. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili kelimelerin hangisi gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Soğuk bakışlar attı bize.
B) Sıkıntıdan patladım.
C) Sıçrayan sudan üstü ıslanmıştı.
D) Sen bilmezsin, o ne tilkidir o.

Notların

“Sesteş” ile “kökteş” birbirine karıştırılmamalıdır. Sesteş, aynı kelimenin birbirinden tamamen farklı en az iki anlamının olmasıdır. Kökteş ise bir kelimenin hem isim hem de fiil olarak kullanılabilmesidir.

5. 1. Gemimiz güzel bir koy buldu kendine.
2. Aldığınız kalemleri işiniz bitince yerine koyun.
3. Kara gökler, kül rengi bulutlarla kapandı.
4. Çocuk elindeki kalemle tüm duvarı boyadı.

Numaralı cümlelerdeki altı çizili kelimelerin eş seslileri aşağıda verilmiştir.

1. Aldığın dondurmayı hemen yerine koy.
2. Köyün ağasının beş yüz koyun, iki al ineği var.
3. Kara göründü, diye bağırdı tayfalar.
4. Türkiye'de birçok boy adı yer ismi olarak kullanılmaktadır.

Buna göre kaç numaralı cümlenin eş seslisi yanlış verilmiştir?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

6. "Gençler, bir ünlü gördükleri zaman hemen onunla selfie yapmak için âdeta birbirleri ile yarışıyorlar."

Bu cümledeki altı çizili kelimenin yerine Türkçe karşılık olarak aşağıdaki kelimelerden hangisi kullanılabilir?

- A) Röportaj B) Özçekim
C) Sohbet D) Arkadaşlık

7. 1. Yıkılan gömlekleri ütülemeden dolaba astı.
2. Bu hafta karenin alanını hesaplamayı öğrendik.
3. Tiyatro oyunumuz üç perdeden oluşuyor.
4. Son dakikadaki smacı ile takımın galip gelmesini sağladı.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisinde terim anlamı bir kelime kullanılmamıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8. 1. Arkadaşıyla beraber sinemaya gittiler.
2. Cüzdanımı dün, burada düşürmüştüm.
3. Söyledikleri çok ağrıma gitti.
4. Anlatılanları tek tek not alıyordu.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamı kelime vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

9.

Atatürk, 1881 yılında Selânik'te doğdu.

Bu cümlede geçen "doğmak" kelimesi aşağıdaki cümlelerden hangisiyle aynı anlamı taşır?

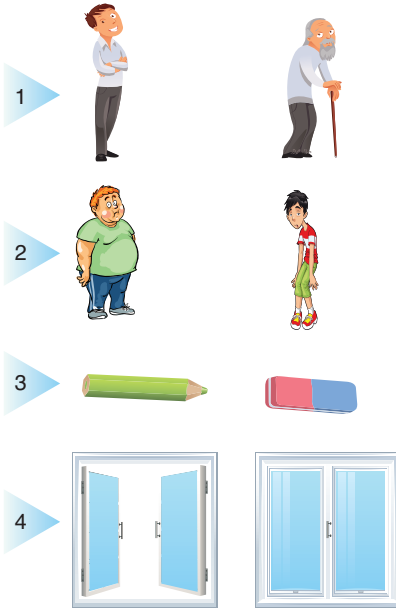
- A) İzmir'den ayrıldığımızda güneş çoktan doğmuştu.
B) Kardeşim geçen sene bugün doğdu.
C) Bolu'ya gideceğimiz içime doğdu.
D) İşler yolunda giderken bir sorun daha doğdu.

1. Bir sözcüğün sanat, meslek, bilim ya da spor dallarıyla ilgili kazandığı özel anlamlara terim anlam denir. Örneğin “Oyunun ilk perdesi çok eğlenceliydi.” cümlesindeki “perde” sözcüğü tiyatro terimidir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime terim anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Türkiye’de obezite rahatsızlığı olan birçok çocuk hasta var.
B) Dünya kadar ev işiyle bütün gün uğraşmaktan sıkıldım.
C) Şarkının nakaratını söylerken âdeta kendinden geçiyordu.
D) Final maçında yaptığı üç asistle maçın yıldızı oldu.
2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kapalı” kelimesi “kapanmış olan, açılmamış” anlamında kullanılmıştır?**
- A) Bir süre gözlerini kapalı tuttu.
B) O, kapalı bir çevrede yetişmiş.
C) Üstü kapalı bize laf çarpıyor.
D) Bu çocuk neden bu kadar kapalı.

3.

Yukarıda numaralanmış görselleri ifade eden kelimelerden hangisi zıt anlamlılık özelliği göstermez?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

4.

Cumhuriyet’in kurulmasıyla yeni bir düzene geçildi.

Atatürk’ün söylediği bu sözdeki “yeni” kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Bu yeni öğrenciler çok yaramaz.
B) Yeni bir gün daha başlıyor.
C) Kendine yeni bir ayakkabı almış.
D) Okula daha yeni gelmiş.
5. 1. Adapte = Uyum
2. Sömestir = Yarıyıl
3. Spiker = Oyuncu
4. Vazo = Çiçeklik

Yukarıda numaralanmış yabancı kelimelerden hangisinin Türkçe karşılığı yanlış verilmiştir?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

Notlarım

Mecaz anlam kelimenin gerçek anlamından tamamen uzaklaşmasıdır.

6. “Temiz kalpli bir insandı.” cümlesinde altı çizili kelime anlamı bakımından (mecaz/gerçek) aşağıdaki altı çizili kelimelerin hangiyle özdeştir?

- A) Kumsalda her zaman kitap okurdu.
B) Okumak onu dinlendiriyor.
C) Kitap okumayı çok severdi.
D) Kitap kurdu bir kardeşi vardı.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamı kelime vardır?

- A) Sevil, çok ciddi bir insandır.
B) Hava ısınırsa dere kenarına ineriz.
C) Sokakta saklambaç oynadık.
D) Bu davranıştan sonra ondan bir an soğudum.

- 8.

★ çalışkan	←	→	ölü
■ pis	←	→	tembel
● cansız	←	→	kirli
▲ kuvvetli	←	→	güçlü

Yukarıda sembollerle eşleştirilen kelimelerden hangisi anlam ilişkisi yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) ★ B) ● C) ■ D) ▲

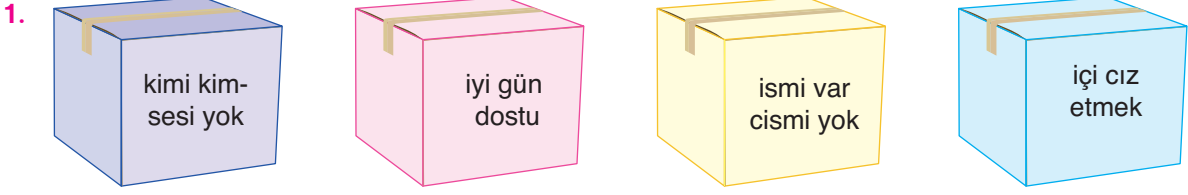
9. 1. Eski kıyafetlerini kimsesizler yurduna vermiş.
2. Bu keskin sözlerin çok kırıcı oldu.
3. Çocuklar âdeta fıkır fıkır kaynıyorlar.
4. Onun yumuşacık bir kalbi vardır.

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamı kelime yoktur?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

10. Aşağıdaki ikilemelerden hangisi zıt (karşıt) anlamı kelimelerin bir araya gelmesiyle oluşmuştur?

- A) Yavaş yavaş bizi izledi.
B) Zar zor yanımıza geldi.
C) Aşağı yukarı iki yıldır burada.
D) Eğri büğrü yapmıştı kurabiyeleri.

Yukarıdaki kutuların üzerinde yazan deyimlerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Mor B) Pembe C) Sarı D) Mavi

2 ve 3. soruları aşağıdaki metne göre yanıtlayınız.

(1) Bayramda ziyaret ettiğimiz anneannemin bahçesindeki karpuzlar beni deliye çevirdi (2) Bir tanesi nerdeyse dokuz on kilo gelen karpuzları görünce içim kıpır kıpır oldu. (3) Yemekten sonra anneannem kıpkırmızı karpuzla dolu tabaklarla bahçeye geldi. (4) Ağzımın suyu akıyordu, daha önce hiç bu denli güzel karpuzlar görmemiştim.

2. Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

3. Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde kullanılan deyim hem mecaz hem de gerçek anlama gelebilir?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

4. Eskiden esnaf ve sanatkârların sosyal hayatı düzene sokmak ve kusurlu malın, malzemeden çalmanın önüne geçmek için ilginç bir uygulamaları varmış. Eğer bir kişi kalitesiz bir mal satarsa o kişinin ayakkabısını iş yerinin çatısına atıyorlarmış. Böylece hâl böyle olunca da ondan alışveriş yapanların sayısı oldukça azalıyormuş.

Bu metinde hikâyesi verilen deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pot kırmak
B) Gözden düşmek
C) Pabucu dama atılmak
D) Suratı sirke satmak

Notlarım

Atasözü ve Deyimin Farkları:

- Atasözü doğrudan öğüt verir. Deyimler öğüt vermez.
- Atasözleri genellikle cümle biçimindedir. Deyimlerin cümle biçiminde olanları çok azdır. Deyimler genelde söz öbeği biçimindedir.

1	Bir ay içinde yedi kitap bitirdim.	x
2	Her işi eline yüzüne bulaştırdı.	✓
3	Millî mücadelemizi herkese anlatmalıyız.	✓
4	Tarihteki başarılarımızı iyi yorumlamalıyız.	x

Yukarıdaki tabloda numaralanmış cümlelerden içinde deyim bulunan cümlelerin karşısına "✓", bulunmayanların karşısına "x" konmuştur.

Buna göre kaç numaralı cümle yanlış işaretleştir?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

6. ★ Az veren candan, çok veren maldan...
 ■ Üzüm üzüme baka baka kararır.
 ▲ Eskisi olmayanın yenisi olmaz.
 ● Akıllı köprü arayınca kadar deli köprüyü geçer.

Yukarıda sembollerle gösterilen atasözlerinin hangisinde karşıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmamıştır?

- A) ★ B) ■ C) ▲ D) ●

7. "Paça ıslanmadan balık tutulmaz." atasözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Balık tutarken denizin en derin yerlerine gitmeliyiz.
 B) Bir iş için çaba harcamazsak o iş sonuca ulaşmaz.
 C) İnsanlar birbirlerine her konuda yardımcı olmalıdır.
 D) Büyüklerinin sözünü dinlemeyenler zararlı çıkar.

8. (1) Gökyüzü, her çağda insanoğlu için merak konusu olmuştur. (2) Uzak diyarlarda başka canlıları aramak, yıldızların bilinmeyen sırlarını keşfetmek uzay araçlarının doğmasını sağlamıştır. (3) Bu alanda yapılan çalışmalar sonucu ilk insan, 12 Nisan 1961 tarihinde uzağa gönderilmiştir. (4) Böylelikle insanoğlundaki araştırma duygusunun sınırları zorladığı bir kez daha kanıtlanmıştır.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde deyim kullanılmıştır?

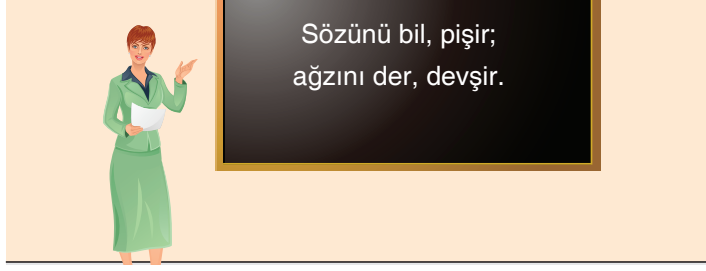
- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili deyim, açıklamasıyla birlikte verilmemiştir?

- A) Uzun lafın kisası, özet olarak toplantı tarihini değiştirmiyoruz.
 B) Bana yardımına ihtiyacın olduğunda, işin düştüğünde gelme.
 C) Kardeşim hiçbirimizin yüzünü kara çıkarmadı, çok mutluyuz.
 D) O hep böbürlenir, büyüklik taslamaktan başka bir şey yapmaz.

1.

Aşağıdakilerden hangisi tahtaya yazılan atasözle yakın anlamlıdır?

- A) Boğaz dokuz boğumdur. B) Bol bol yiyen bel bel bakar.
C) Delibe her gün bayram. D) Su içene yılan bile dokunmaz.

2. Atasözleri insanımızın deneyimlerini öğüt ve rerek anlatan kalıplaşmış sözlerdir. Atasözleri cümle niteliği taşır. Anlam olarak genellikle mecazdır. Bazı atasözleri ise sadece gerçek anlamlıdır.

Bu açıklamaya göre,

- I. Paça ıslanmadan balık tutulmaz.
II. Bin bilsen de bir bilene danış.
III. Pilav yiyen kaşığı yanında taşır.
IV. Bugünün işini yarına bırakma.

atasözlerinden hangileri sadece gerçek anlamlıdır?

- A) I ve II B) II ve IV
C) I ve III D) III ve IV

3. 1. Her çok azdan olur.
2. Çok konuşan çok yanılır.
3. Üzüm üzüme baka baka kararır.
4. Kişi arkadaşından bellidir.

Yukarıda numaralanmış atasözlerinden hangileri yakın anlamlıdır?

- A) 1 ve 2. B) 1 ve 3.
C) 2 ve 3. D) 3 ve 4.

4. Öğretmen: "Sütle giren huy, canla çıkar." dedi.

Aşağıdaki öğrencilerden hangisi öğretmenin söylediği atasözünü doğru açıklamıştır?

- A) **Koray:** "Kişinin küçükten edindiği huy, ölünceye değin sürer."
B) **Derin:** "İnsan süt içerse kemikleri daima güçlü kalır."
C) **Aydın:** "Hazırlıklı yapılan işler olumlu sonuçlar verir."
D) **Cevriye:** "Bir işin ustası, işi nasıl yapacağını bilir."

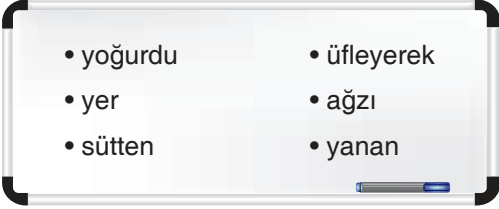
Notlarım

- Gerçek anlamlı atasözleri de vardır: Bugünün işini yarına bırakma.
- Mecaz anlamlı atasözleri de vardır: Tatlı dil, yılanı deliğinden çıkarır.

5. Heyecan ve korku nedeniyle yüzün sararması, korkmak

Bu panodaki anlamı karşılayan deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Benzi atmak
B) Ciğeri yanmak
C) Göklere çıkarmak
D) Eceline susamak

6.
• yoğurdu	• üfleyerek
• yer	• ağzı
• süttten	• yanan

Bu tahtada kelimeleri verilen atasözünü aşağıdakilerden hangisi öğrenci doğru düzenlemiştir?

- A) Ağzı süttten yanan üfleyerek yoğurdu yer.
- B) Yanan ağzı süttten yoğurdu üfleyerek yer.
- C) Yer yoğurdu üfleyerek yanan ağzı süttten.
- D) Süttten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.

7. 1. Yaşanılmış, erişilmiş bir durum veya makam yitirildiğinde insanın gözü o makam ve durumda kalır.
2. Aklına her geleni söyleyen kişiler, zor duruma düşebilirler.
3. Bir işe başlarken iyi niyetle hareket edilirse sonuç iyi olur.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisinin açıklaması numaralanmış cümlelerin herhangi birinde verilmemiştir?

- A) Horoz ölür, gözü çöplükte kalır.
B) Niyet hayır, akıbet hayır.
C) Çürük tahta çivi tutmaz.
D) Boşboğazı ateşe atmışlar, odun yaş diye bağırılmış.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili kelime grupları deyim olarak kullanılmamıştır?**

- A) Adam olacak bu çocuk, gözlerinden belli.
B) Kendime her zaman teyzemi örnek alıyorum.
C) Öğretmenime aklıma takılanları soracağım.
D) Ders bitiminde arkadaşlarımla top oynayacağız.

1.

I. Bölüm

1. Burnu
2. Göz
3. Çenesi
4. Çizmeyi

II. Bölüm

- a. düşmek
- b. aşmak
- c. büyümek
- d. boyamak

I. bölümdeki kelimelerle II. bölümdeki kelimeler eşleştirilerek deyimler elde edilecektir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi elde edilen deyimlerden herhangi birinin açıklaması değildir?

A) Çok konuşmak	B) Kibirleşmek, büyüklenmek
C) Yerli yersiz konuşup gevezelik etmek	D) Değerini yitirmek, rağbet görmemek

2. 1. Keskin sirke küpüne zarar.
2. Komşu, komşunun külüne muhtaçtır.
3. Öfkeyle kalkan zararlar oturur.
4. Üzüm üzüme baka baka kararır.

Yukarıda numaralanmış atasözlerinden hangileri yakın anlamlıdır?

A) 1 ve 2.	B) 1 ve 3.
C) 2 ve 3.	D) 2 ve 4.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim yanlış kullanılmıştır?**

- A) Takdir aldığını duyunca küplere bindi.
- B) Kopya çekerken yakalanınca arkadaşşıma çamur attı.
- C) Mahalledeki tüm evlere göz gezdirdi.
- D) Tatile gideceği için etekleri zil çalıyor.

4. **Aşağıdaki deyimlerden hangisi “farkında olmayarak birine dokunacak sözler söylemek” anlamındadır?**

- A) Boyunun ölçüsünü almak
- B) Ağzının payını vermek
- C) Baltayı taşla vurmak
- D) Haddini bildirmek

5. **“Hamama giren terler.” atasözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Bir hamamda havanın sıcak olması çok normaldir.
- B) Bir insan ne kadar çok çalışırsa o kadar çok kazanır.
- C) Bir kimsenin yaptıklarıyla söyledikleri tutarlı olmalıdır.
- D) Bir işe girişen kimse o işin güçlüklerini veya masraflarını göze almalıdır.

Notların

Deyimler; mecazlı, kalıplaşmış söz gruplarıdır. En az iki kelimedenden oluşurlar. Öğüt vermeyi amaçlamazlar. Sadece bir durum karşısında söylenirler.

6-8. soruları aşağıdaki cümlelere göre yanıtlayınız.

1. Sözüm meclisten dışarı, bazı öğrenciler çalışmadan başarılı olmak istiyor.
2. Sinirden gözü dönen adam etrafındaki insanlara ağzına geleni söylüyordu.
3. Kutlamalara katılanlar arasında ünlü sanatçılar ve futbolcular da vardı.
4. Ayşe ve Sibel'in konuştuklarına kulak kabarttım ama hiçbir şey duymadım.

6. Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde birden fazla deyim kullanılmıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

7. Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde herhangi bir deyim kullanılmamıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

8. Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde kullanılan deyim, "Etrafımdaki insanlar alınmasın, ben başkalarını kastediyorum." anlamına gelmektedir?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

9. 1. Kuştan korkan darı ekmez.
2. Minareyi çalan kılıfını hazırlar.
3. Paça ıslanmadan balık tutulmaz.
4. Sadık dost, akrabadan yeğdir.

Yukarıda numaralanmış atasözlerinden hangisi gerçek anlamlıdır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

10. "Hiç kimse başarı merdivenine elleri cebinde tırmanmamıştır."

Moarbecd

Bu özdeyiş (vecize) ile aynı öğütü veren atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnız taş duvar olmaz.
- B) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
- C) Yazın başı pişenin kışın aşı pişer.
- D) Ayağını yorganına göre uzat.